

О. С. Кузнецова

Засоби створення комічного в поезії для дітей

Освоєння дитиною навколишнього світу – достатньо складний процес, який не можливий без оптимізму, віри в людей, а сміх, гумор, що наповнюють художній твір для дітей, з одного боку, допомагають створенню критичної дистанції між художньою реальністю і дійсним читачем, а з іншого – полегшують сприйняття, роблять оцінки доступними для дитини.

Дослідити засоби комічного в літературі для дітей – значить з'ясувати, як за допомогою мови ставляться і вирішуються виховні і освітні завдання. Психолог А. Лук відзначає, що значна роль у вихованні належить саме гумору.

Однією з функцій почуття гумору є забезпечення задовільного самопочуття у зовсім не задовільних ситуаціях.

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена тим, що проблема засобів комічного на естетико-стилістичному рівні жанру «поезія для дітей» достатньо не розроблена.

Мета дослідження – визначення засобів комічного у поетичних творах для дітей П. Воронька, М. Вінграновського.

У результаті аналізу виявлено, що автори використовують відомі в художній творчості засоби комічного з особливою стилістичною метою:

1) мовний комізм, зокрема активне вживання демінутивних форм, що, з одного боку, відповідає мовленнєвому розвитку дитини раннього віку, а з іншого, – розвиває розкутість у поводженні, безпосередність у сприйнятті навколишнього світу: У ластівки – ластовенятко./ шовковиці – шовковенятко./ В гаю у стежки – стеженятко./ У хмари в небі – хмаренятко. / В зорі над садом – зоренятко: / Вже народилися. (М.Вінграновський);

2) ситуаційний (змістовий) комізм, заснований на відтворенні обмеженого досвіду дитини і наївного світосприйняття: Я пошила на святки / Нашій киці чобітки./ Шапочку наділа,/ Тільки не зуміла/ Трусики надіти – / Хвостик ніде діти;

Ми ліпили сніжну бабку,/ Поки вечір наступив./ А вночі високу шапку/ Й вуса іній наліпив. (...) Вмить зібравсь Омельків рід:/ – Справді, з баби вийшов дід! (П. Воронько)